

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Enhed: PSYK
Sagsbeh.: DEPANBA
Koordineret med:
Sagsnr.: 2311301
Dok. nr.: 2853536
Dato: 13-09-2023

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
12. september 2023, Christiansborg, Sundhedsudvalget
Antal ord: 1562 ord

Samråd AG, AH og AI

Samrådsspørgsmål AG

”Hvad agter ministeren at gøre for at komme drab i psykiatrien til livs?”

Samrådsspørgsmål AH

”Hvad agter ministeren at gøre for, at arbejdsmiljøet i psykiatrien forbedres?”

Samrådsspørgsmål AI

”Hvilke forhold er efter ministerens holdning årsagen til, at personalet i psykiatrien både bliver udsat for psykisk og fysisk vold, herunder overfald og vold?”

Jeg kan naturligvis ikke understrege nok hvor vigtigt, det er, at medarbejdere skal kunne gå på arbejde trygt og sikkert uanset, hvor man er ansat i vores sundhedsvæsen. Men man må samtidigt også tilføje, at de tragiske episoder, både for så vidt angår medarbejdere, der er udsat for vold og trusler, og også ultimativt medarbejdere i psykiatrien, der har mistet livet, for mig også er en understregning af behovet for, at vi giver psykiatrien et markant løft for dermed også at forbedre arbejdsmiljøet.

Vi kommer aldrig nogensinde til at gardere os fuldstændigt imod, at der ville kunne ske overfald, trusler, episoder som dem, vi så i juli i år, men vi kan gøre meget mere for at sikre, at vi kan forebygge det og bedre rammer mindsker helt afgjort også risikoen.

Jeg kan som minister af gode grunde ikke kommentere på de enkelte sager, eller hvad man kunne have gjort anderledes i konkrete situationer.

Men jeg vil gerne sige lige ud, at for mange mennesker med psykiske lidelser er blevet svigtet gennem tiden.

Og det går også ud over de dygtige medarbejdere i psykiatrien, som gør en kæmpe stor indsats og som står i forreste række.

De skal under ingen omstændigheder gå på arbejde med livet som indsats.

Jeg har allerede løftet sløret for, at hele dagsordenen omkring tryghed kommer til at spille en central rolle på den korte bane i regeringens prioritering af at styrke psykiatrien.

Det er også noget af det, vi vil vi komme nærmere ind på i forbindelse med de kommende finanslovsforhandlinger.

Det er dog væsentligt at påpege, at indsatsen for at forbedre trygheden skal ske i tæt samarbejde med medarbejderne på de psykiatriske afdelinger og nok så væsentligt sørge for, at de bliver tilpasset de lokale forhold.

Fordi psykiatrien er ikke bare psykiatrien, men psykiatrien består af rigtig mange forskellige tilbud. Og hvad der er den rette løsning på en retspsykiatrisk afdeling, er ikke nødvendigvis den rette løsning på en psykiatrisk akutmodtagelse eller et helt tredje sted.

Jeg tror ikke på, at vi handler klogt, hvis vi fra Christiansborg bare beslutter, at nu skal der opstilles X antal metaldetektorer eller gør psykiatriske afdelinger til fængselslignende steder. Det ønsker personalet næppe heller.

Derudover vil jeg også benytte anledningen til at slå fast, at sikkerhed på arbejdspladsen ultimativt er et arbejdsgiveransvar.

Det er derfor også først og fremmest op til regionerne og kommunerne at sørge for, at det er trygt og sikkert for medarbejdere i psykiatrien at gå på arbejde.

Det ansvar er jeg som nævnt villig til at støtte op om i forhold til de kommende forhandlinger.

Samrådsspørgsmålene i dag er selvfølgelig stillet med den seneste tragiske hændelse i Region Hovedstadens Psykiatri i tankerne.

Region Hovedstaden har oplyst mig om, at de nu skærper deres procedurer for at forbedre sikkerheden oven på den konkrete hændelse i Region Hovedstadens Psykiatri.

Konkret er man fra den 3. august i år gået i gang med at skærpe ambulatoriets retningslinjer og procedurer med fokus på at forebygge lignende situationer.

Og derudover har man et særligt fokus på risikovurdering af højrisikopatienter.

Derudover har Region Hovedstadens Psykiatri oplyst mit ministerium om følgende – og jeg citerer:

”Region Hovedstadens Psykiatri er i dialog med politiet om fremtidigt samarbejde om patienter, der er efterlyst. Indtil det er på plads, modtager Region Hovedstadens Psykiatri ikke denne patientgruppe i ambulatoriet.

Region Hovedstadens Psykiatri har allerede beskrivelser af, hvornår vores medarbejdere skal færdes to og to i ambulatoriet.

Disse foranstaltninger udvides til også at gælde på fællesarealerne i perioder, hvor der kommer højrisikopatienter. Det vil ske på baggrund af en konkret og aktuel vurdering af patienten.

Personalet i ambulatorierne vil også systematisk og løbende blive trænet i håndtering af højrisikopatienter – det gælder både ansatte i retspsykiatrien og de ansatte i Retspsykiatrisk Ambulatorium.

Det er de allerede, men vi vil skærpe vedligeholdelsen af denne træning med fokus på deeskalerende kommunikation og frigørelsesteknikker.”

Citat slut.

Ud over de specifikke tiltag har regionen oplyst mig om, at man har igangsat en patientsikkerhedsanalyse i forhold til den pågældende sag.

Derudover er man i regionen gået i gang med udarbejdelsen af en handleplan for styrket sikkerhed og tryghed i psykiatrien.

Dette vedrører også en undersøgelse bredt i organisationen, hvor personalet kan komme med forslag til at styrke tryghed og sikkerhed i ambulatorier, akutmodtagelser, sengeafsnit og fællesarealer.

Det vil være naturligt, at de andre regioner gør sig lignende overvejelser.

På trods af at vi overordnet set kan blive enige om, at et godt arbejdsmiljø er et ansvar, der ligger hos arbejdsgiveren, vil jeg gerne samtidigt anerkende, at de overordnede rammer for at yde psykiatrisk behandling selvfølgelig også skal være i orden.

Og her er jeg som nævnt ikke bleg for at sige det, som det er: Mennesker med psykisk sygdom er blevet svigtet i årevis af hele det politiske niveau.

Der er blevet lovet flere penge til psykiatrien fra højre og fra venstre. Det har været vanskeligt nogle gange at omsætte alle løfterne til faktisk handling.

Psykiatrien er på den baggrund blevet stedmoderligt behandlet. Intentionerne har været rigtig gode, men eksekveringen har været sporadisk, ikke gennemtænkt og utilstrækkelig.

Det er også baggrunden for, at vi som ny regering satte os for, at sikre at vi med regeringsgrundlaget, kunne love et markant løft af psykiatrien på 3 mia. kr., så psykiatrien samlet set bliver løftet med mere end 4 mia. kr. over en samlet 10-årig periode. Og dermed at vi satte os for at indfri ambitionen om, at psykiatrien skulle have, for første gang, en helt og fuld finansieret 10-årsplan.

Derfor glæder jeg mig også på psykiatriens vegne nu over, at vi har præsenteret en plan for, hvordan vi også opfylder det løfte økonomisk fra regeringsgrundlaget, så det ikke blot er flotte ord, der står i regeringsgrundlaget, men også hårde tal, og dermed penge afsat i budgettet.

Psykiatrien vil blive løftet i trin. Gradvist hvert eneste år. Med varige midler. I alt 3,2 mia. kr. ekstra til indsatser på psykiatriområdet frem mod 2030. Og vi sætter turbo på det med det samme.

De historiske investeringer i psykiatrien, som vi i regeringen nu lægger op til, skal ses som en trappe, hvor vi årligt tilfører flere penge og igangsætter initiativer i psykiatrien.

På den korte bane har regeringen ud over tryghed som fokuspunkt også planer om blandt andet bedre forebyggelse af selvmord, styrkelse af børne- og ungdomspsykiatrien samt en opsøgende indsats med psykosocial støtte til personer, der har været vidner til voldsomme hændelser.

For få måneder siden fik vi nedsat et nationalt psykiatriråd, som jeg har store forventninger til.

Rådet holdt sit første møde i juni i år, hvor jeg også selv havde lejlighed til at deltage, og skal have en fremadskuende og rådgivende rolle i forhold til den videre udvikling af psykiatrien i Danmark.

Og jeg har hele tiden sagt, at rådet skal være af gavn – ikke blot af navn. Dermed er det også vigtigt, at vi hele vejen rundt politisk, husker at inddrage dem, det hele handler om.

Vi har i regeringen tårnhøje ambitioner for psykiatrien, og jeg er helt med på, at det haster med også at få løftet psykiatrien.

Men vi må samtidig også erkende, at hverdagen ude i psykiatrien ikke ændrer sig fra den ene dag til den anden. Løftet og udviklingen af psykiatrien kommer til at tage tid. Og jeg må bare sige: At påstå andet ville være uærligt.

Det samme har gjort sig gældende på kræftområdet. Det har taget mange, mange år at nå til, hvor vi er i dag. Med en kræftbehandling grundlæggende i verdensklasse.

Jeg er derfor også meget stolt af, at vi som den første regering nogensinde leverer et reelt og historisk stort løft af psykiatrien. Det skal også være mit klare budskab til både medarbejderne og brugerne i psykiatrien: Vi hører jer, og vi sætter handler bag ordene.

Afslutningsvist vil jeg gerne slå et slag for, at vi ikke skærer alle mennesker med psykiske lidelser over én kam. Eller får et forskruet syn på livet med en psykisk lidelse.

Psykiatriske patienter skal ikke over en bred kam opfattes som farlige. Og her har vi også fra politisk hold et meget stort ansvar i forhold til, hvordan vi også taler om tingene.

Umiddelbart efter det seneste drab oplevede jeg, at der hurtigt blev rejst krav om at øge sikkerheden på psykiatriske afdelinger gennem brugen af vagter og metaldetektorer og alt muligt andet.

Midler og metoder, der traditionelt set ikke hører hjemme på sygehuse.

Jeg er ikke afvisende over for at se på nye tiltag. Der er i øvrigt også en række muligheder allerede i den eksisterende lovgivning med henblik på at kunne forbedre sikkerheden for medarbejdere og patienter i psykiatrien.

Men jeg synes, at det er helt essentielt, at vi lytter til de enkelte afdelinger. Der er løsninger, der fungerer lokalt, det er dem, vi har brug for. Og det vil være forskellige løsninger forskellige steder. Fremfor et eller andet forsøg på at lave noget "one size fits all", som ikke passer til virkeligheden derude. Men sammen med et varigt og massivt løft af psykiatrien, som også kan sikre tid, kompetencer og tryghed.

Tak.